N°. 114. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Donderdag 25 September.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat door den Stedelijken Raad is opgemaakt, de uitslag der Stemming van de Stemgeregtigde Burgers, ter vervulling van het een derde van het kiezers-kollegie, hetwelk volgens art. 22 van het Reglement voor het Stedelijk Bestuur, op den 30 September 1845 als gewoon moet aftreden, (zijnde er ditmaal geene buitengewone vacatures ontstaan), en dat uit het Proces-Verbaal dier stemming is gebleken, dat voor den gewonen tijd zijn herkozen, de heeren: Mr. *L. D. Storm*, *J. C. van Mierlo*, Mr. *B. S. J. Havermans*, *A. Oomen*, *P. van Reuth*, *A. Kuppens*, *H. van der Steenstraten*, *W. van Kakerken*, *F. J. A. Bogaerts* en *G. Buysen*.

Breda, den 23. September 1845.

De ROY, vt.
Ter ordonnancie van denzelven,
Voor den Secretaris der Stad,
De Wethouder,
C. PELS RIJCKEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten September.

De hertog en hertogin *van Nemours* zijn gisteren middag, over Angoulême, Poitiers en Tours, in welke plaatsen zij zich niet opgehouden hebben, van hunnen togt naar sommige zuidelijke gedeelten des rijks, op de Tuilerien teruggekomen.

Ook de hertog *van Aumale* wordt eerstdaags in de hoofdstad verwacht, nadat hij het door hem gekocht domein van Chateaubriant in Bretagne zal bezocht hebben. — De oefeningen in het kamp van St. Medard, alwaar ongeveer 13,000 man bijeen was, zijn, na een gehouden spiegelgevecht voor laatstgenoemden prins, geëindigd en de troepen naar hunne garnizoenen teruggekeerd. De *Gazette de France* wil weten dat gedurende den kamptijd meer dan 600 zieken naar de hospitalen zijn geëvacueerd.

— Wederom heeft het ministerie zich te verheugen over den uitslag van een paar verkiezingen, en wel te Rochefort, waar de kolonel *Dumas* tot lid van de kamer der gedeputeerden is gekozen, en te Coutances, waar de heer *Queshault* werd gekozen; de laatste verkiezing is opmerkelijk, dewijl aldaar de onderscheidene tegen het bestuur gezinde partijen eene coalitie hadden gevormd en toch de overhand niet hebben kunnen behalen.

— Het stedelijk bestuur van Toulon heeft eene som van 10,000 fr. gestemd om den hertog *van Montpensier*, bij diens terugkomst van den in Egypte en te Konstantinopel gedanen togt, feestelijk te ontvangen.

— De bijzondere briefwisseling dezer hoofdstad behelst het volgende:

»Men zegt dat de heer *Salvandy* (de minister voor het openbaar onderwijs) voornemens is gedurende de vacantien een aantal hervormingen in de collegien der universiteit te brengen. Hij heeft eene circulaire rondgezonden, waarin hij de rectors, provisors en kostschoolhouders aanbeveelt, om hunne kweekelingen met zorgvuldigheid hunne godsdienstpligten te doen waarnemen.

»De leercursus der heeren *Quinet* en *Michelet* zullen gesloten, en alle maatregelen genomen worden om de bisschoppen te bevredigen en om te beantwoorden aan de beleefdheid van den pater-generaal der Jezuiten, met de terugroeping uit Frankrijk van de congregatie der eerwaarde vaders."

— De *Constitutionel* vermeldt dat de prins *Louis Bonaparte* vrij ernstig ongesteld geweest is, doch dat hij thans weêr aan de beterhand is.

— De *Gazette du Midi* berigt, dat de graaf en gravin *Molina* (don *Carlos* en de hertogin *van Beira*) voornemens zijn Frankrijk te verlaten en zich eerst naar Genua zouden begeven, later zouden zij zich te Rome vestigen.

— Het eskader, dat onder bevel van den vice-admiraal *Parseval-Deschênes*, uit Toulon in zee gestoken is, is den 11den des namiddags voor Barcelona verschenen; het heeft zich niet opgehouden, maar is naar de Balearische eilanden voortgezeild.

— Dezer dagen zijn alhier de werken aanbesteed tot herstelling van de Lievevrouwenkerk of hoofdkerk der stad; welk fraai gothisch gebouw men zoo veel mogelijk tot zijnen oorspronkelijken toestand wil trachten terug te brengen. Men is reeds met voorbereidende maatregelen tot het volvoeren dier werken begonnen. Zij zullen echter tien jaren moeten duren en, naar men berekent, ten minste tien millioen franken kosten. Van welk eenen belangrijken aard deze werken zijn, laat zich onder anderen daaruit afleiden, dat van den breeden trap, waarmede men naar den hoofdingang des voorgevels opklimt, allengs, ten gevolge der verhooging van het voorplein, elf treden onder den grond bedolven waren geworden. Die elf treden wil men weder opdelven, maar dit zal dan ook eene aanmerkelijke afgraving van het voorplein en van de naburige straten noodzakelijk maken.

— Ten gevolge van de daaromtrent uitgevaardigde wet, is thans het geschut gereed, dat tot wapening der forten, die tot de vestingwerken van Parijs behooren, gebruikt zal worden. Men deelt daaromtrent eene breedvoerige opgave mede, waaruit blijkt, dat voor de zestien forten of sterkten, gezamenlijk 982 vuurmonden bestemd zijn, waaronder 135 mortieren; terwijl nog daarenboven tot den bijeengebragten voorraad een groot aantal walbuksen en congrevische vuurpijlen behooren. De buitenwal van Parijs zal met 1226 stukken worden gewapend, zoodat in 't geheel ruim 2200 kanonnen en mortieren tot verdediging der hoofdstad voorhanden zullen zijn.

— Onder dagteekening van den 10den September, wordt uit Oran gemeld: »Men is thans bezig om eene groote hoeveelheid mond- en krijgsbehoeften van allerlei soort te Djemma-Ghazaouat bijeen te brengen, welke voor het volvoeren van gewigtige militaire operatien, die met het voorjaar op de grenzen van Marocco zullen plaats hebben, gebruikt moeten worden. De Emir *Abd-el-Kader* houdt zich thans bij de Kabylen van den linker oever der Malouia op. Door hem uitgezondene ruiters, ten getale van 3 of 400, verontrusten gestadig de volksstammen, die op het grondgebied van Oran gelegerd zijn, en dus onder Fransche heerschappij staan. Men verzekert, dat de Keizer van Marocco, die zelf op *Abd-el-Kader* zeer ontevreden is, omdat deze eene gevaarlijke gisting in een deel van zijn Rijk onderhoudt, de magtiging verleend heeft, om onze kolonnes, indien de omstandigheden dit vereischen, over zijn grondgebied te doen trekken, ten einde den Emir te bestrijden. Ook zegt men, dat Maroccaansche troepen tegen den Emir zullen worden uitgezonden. Eene van hier naar Tanger uitgezonden en den 6den September teruggekeerde stoomboot, *le Chacal*, heeft het berigt aangebragt, dat onze schepen thans in al de havens van Marocco goed ontvangen worden, en dat tusschen onze consuls en de overheden des lands de beste verstandhouding heerscht."

— Volgens berigten uit Madrid van den 14den September, gaf de terugkeer van het hof aldaar, die den vorigen avond heeft plaats gehad, bij voortduring aanleiding tot geruchten wegens eene kort aanstaande verandering van ministerie. De meesten hielden echter die geruchten voor allezins voorbarig. Men verhaalde, dat de ministers het onderling niet eens waren over de vraag, of de cortes met October, dan wel met December bijeengeroepen zouden worden.

Het nieuwe belastingstelsel geeft aan de Madridsche dagbladen nog altijd veel stof tot twistgeschrijf. Een hunner, *el Globe*,

tracht te betoogen, dat voortaan de vaste goederen, de handel en de nijverheid in Spanje eens zoo zwaar belast zullen zijn als in Frankrijk. »Indien de rijkdom van ons land" zegt dit blad, »niet met groote schreden voorwaarts gaat, kunnen wij geenszins hetzelfde zeggen van de lasten, die ons worden opgelegd."

De *Heraldo* deelt nog het volgende berigt uit Alicante van den 10den September mede:

»Eene alhier gesmede zamenzwering is, dank zij de waakzaamheid onzer overheden, nog bij tijds ontdekt. De revolutionnairen hadden, zoo als altijd, het ontwerp om met den moord der voornaamste overheidspersonen te beginnen, maar zij hebben ook niet een enkelen soldaat voor hunne zaak kunnen winnen. Een gepensionneerd luitenant-kolonel, een schoonbroeder van *Zurbano*, moest aan het hoofd der beweging staan. Onderscheidene inhechtenisnemingen hebben plaats gehad, onder anderen die van den beruchten *Cendra* en van den onderbevelhebber der tolbeambten. Deze zamenzwering was slechts een tak van die te Madrid, waar zich de voorname drijvers bevinden."

— De nieuwe kapitein-generaal van Katalonie, generaal *Breton*, heeft den 12den September te Barcelona een bevelschrift uitgevaardigd, waaruit men kan opmaken, dat hij eenige bedachtheid koestert; dat de jongste woelingen te Madrid ook in zijn gewest navolging zullen vinden; en waaruit tevens blijkt, dat deze bevelhebber het voetspoor van een zijner voorgangers, den baron *de Meer*, die wegens zijne gestrengheid berucht was, volgen wil. In den aanhef van dit stuk herinnert de kapitein-generaal, dat dadelijk na zijne optreding een postwagen bij Barcelona is aangerand, doch dat reeds zes dagen daarna het zwaard der geregtigheid op de hoofden der schuldigen aan deze daad van roof nederkwam, en dat hij ook op een ander punt eene aanranding van personen even streng heeft doen straffen. Daarop gaat hij aldus voort: «Dezelfde regterlijke vervolging, dezelfde kastijding staat hun voor de deur, die de openbare orde mogten verstoren. Wee den onruststokers, die deze dwaze poging van hunne makkers in de hoofdstad des koningrijks mogten herhalen! Hunne straf zal vreesselijk zijn, even als die voor de schuldigen te Madrid is geweest; want ook ik reken op de getrouwe en goed gedisciplineerde troepen dezer bezetting en op het gezond verstand van de meerderheid der Kataloniers. Het zou echter kunnen gebeuren, dat eenige personen, van hooggaande halstarrigheid of aangezet door de besturende commité's in het binnenland of in den vreemde, eene laatste poging waagden. Ik moet u daarom het gedrag doen kennen, dat gij in geval van oploop of opstand ten platten lande of in de steden te volgen hebt." Hierop volgen eenige voorschriften, hoofdzakelijk strekkende om eene door den baron *de Meer* uitgevaardigde verordening weder in werking te brengen, en volgens welke bijv. de bewoners der dorpen zich, zoodra de alarmklok luidt, naar het vooraf bepaalde punt moeten begeven, en de bewoners der steden, waar bezetting aanwezig is, bij het uitbreken van onlusten, zich naar hunne woning moeten begeven, de deur daarvan sluiten en als het donker is hunne vensters moeten verlichten; zullende degenen, die deze voorschriften niet nakomen, dadelijk gevat en voor eenen krijgsraad te regt gesteld worden. Er wordt daarbij verder bepaald, dat, indien er uit eenig huis een geweerschot valt, het hoofd des huisgezins daarvoor voor den krijgsraad zal moeten te regt staan, of bij zijn afwezen, de oudste daar aanwezige persoon. De bewoners zullen hunne huizen steeds voor de overheden en de troepen moeten openen en aan dezen alle ondersteuning verleenen enz. — De Parijsche *Constitutionnel* meent, dat dit bevelschrift eene plaats verdient onder al die verordeningen tot uitoefening eener versnelde geregtigheid, waarin de Spaansche wetgeving zoo rijk is, zonder dat daarom de rust des lands beter verzekerd is geworden.

— Ter beurze van heden (22 September) waren genoteerd: 5 pCt. 117,95; 3 pCt. 83,80; Spanje 3 pCt. 39; Rom. L. 104.

ENGELAND.

LONDEN, den 20sten September.

In de bijeenkomst van de deelhebbers der Engelsche bank, eergisteren gehouden, is het dividend van het jongst verloopen half jaar, als gewoonlijk, op $3^1/_2$ ten honderd bepaald, waardoor, na aftrek van alle onkosten, alsdan nog een batig slot van 15,353 p. st. 14 sh. 8 d. gelaten is, hetwelk op nieuw bij het het reeds aan hoofd zijnde reservefonds is kunnen gevoegd worden, dat thans 3,094,378 p. st. 11 sh. 4 d. beloopt

— Woensdag morgen heeft in het Koninklijk arsenaal te Woolwich eene treurige gebeurtenis plaats gehad. In een der werkplaatsen hoorde men eene sterke ontploffing, en bij onderzoek vond men al de personen die aldaar bezig geweest waren, vijf mannen en twee jongens, nabij den ingang, levenloos en deerlijk verschroeid uitgestrekt. Het dak was ingestort, en in de werkplaats brand ontstaan, die echter spoedig gebluscht werd. Vermoedelijk hadden de brandraketten, met de vervaardiging van welke de ongelukkige slagtoffers dezer ramp onledig waren, door eenige onbekende oorzaak, allen gelijktijdig vuur gevat.

— Te Melton Mowbray, in het graafschap Leicester, heeft zich laatstleden zondag een vreemd en vreeselijk natuurverschijnsel vertoond. Nadat het weder gedurende dien geheelen dag bijzonder drukkend geweest was, dreven, tegen zes ure des avonds, zeer donkere en laag hangende wolken over de plaats, uit welke zich zware donderslagen lieten hooren, en daarop een geluid, hetwelk het best met dat van een stortenden waterval vergeleken kan worden. Eene bui van ijs of hagelsteenen, ten deele zoo groot als duiveneijeren, stroomde uit de wolken neder, en bedekte, zes engelsche mijlen ver, den grond tot eene aanmerkelijke hoogte. Den volgenden morgen waren de meeste dezer steenen nog niet gesmolten, naardien het gedurende den nacht sterk gevroren had. Het water, waarin men sommige dier steenen oploste, nam eene eenigzins roode kleur aan.

— Eergisteren woedde te Douvres een zoo hevige storm uit het Zuidwesten, dat de wederzijdsche overtogt tusschen die haven en de Fransche kust den geheelen dag gestremd is geweest. Aan het station van den zuidoostelijken spoorweg vreest men dat de grondslagen, door den geweldigen golfslag, veel geleden hebben.

— Uit Westindië zijn hier berigten tot 27 Augustus ontvangen. Op Jamaica vond men nog altijd lieden die de negers tegen de planters trachten op te hitsen, en hun in den waan te brengen dat de wetgeving van de zwarte bevolking behoort uit te gaan. In Hayti was de president *Pierrot* nog steeds te Kaap Haytien, en dagelijks grepen schermutselingen plaats, welke echter niets beslisten. De zwarte generaal *Acaoa* was door eene gewapende menigte aangespoord om zich aan hun hoofd te plaatsen en het bestaand Gouvernement te bestrijden, maar had zulks van de hand gewezen en zich bij den President gevoegd. Vrees en verwarring heerschten overal, en zouden, naar sommiger meening, de gewapende tusschenkomst van eene of andere groote Mogendheid noodzakelijk maken.

— Heden stonden de 3 pCt. gec. $98^5/_8$; Ned. $2^1/_2$ pCt. $61^3/_8$; dito 4 pCt. $98^1/_2$; Spanje $27^1/_8$; Portugal 60; Mexico $32^7/_8$.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten September.

De Senaat is gisteren vergaderd geweest en heeft de commissie benoemd voor het onderzoek van de wet betrekkelijk de levensmiddelen; zij bestaat uit de heeren hertog *van Ursel*, baron *Pelichy van Hueme*, baron *Dellafaille*, burggraaf *Desmanet de Biesme* en de burggraaf *Biolley*. De zelfde commissie zal ook het crediet voor de voltooijing van het kanaal door Kempenland onderzoeken. Eene interpellatie van den den heer *Cassiers*, die wilde dat door den minister van oorlog geen troepen naar hunne haardsteden met verlof gezonden werden, ten einde de tegenwoordigheid dier lieden zonder bestaan, geen aanleiding tot onlusten in de gemeenten mogt geven, had geen gevolg.

— Heden en morgen worden op de gebruikelijke wijs de feesten ter gedachtenis der Septemberdagen gevierd.

— De Koning is heden naar het kamp van Beverloo vertrokken. Naar men verneemt, wordt Z. M. in de volgende maand in Parijs gewacht, om, benevens het geheele Koninklijk gezin, den geboortedag van den Koning der Franschen, die alsdan zijn 73ste jaar zal intreden, te vieren.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten September.

Men verneemt dat het Zijne Majesteit goedgunstig heeft behaagd, uit 's Rijks kas eene tegemoetkoming van *f* 5000 te verleenen, ten behoeve der onvermogende slagtoffers van den op den 19den Augustus ll. plaats gehad hebbenden storm, in eenige gemeenten van het 4e district der provincie Noord-Braband.

— Naar uit 's Hage vermeld wordt, zou Z. M. voornemens geweest zijn in het begin dezer week naar Weimar te vertrekken, alwaar H. M. de Koningin zich op dit oogenblik bevindt, doch volgens een later berigt, zou die reis vooreerst geen voortgang hebben.

HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje* zijn laatstleden Vrijdag uit de residentie vertrokken, om zich naar Stuttgardt te begeven, ten einde aldaar het verjaarfeest van Z. M. den Koning van Wurtemberg bij te wonen, hetwelk den 27sten dezer invalt.

— Uit Utrecht verneemt men, dat de burgemeester dier stad, de heer mr. *N. P. J. Kien*, zijne benoeming tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft aangenomen.

— Uit 's Gravenhage schrijft men van 22 September:

»Eergisteren (Zaturdag) avond is er bij een paar grutters alhier, ten

gevolge van verhooging van levensmiddelen, eenige baldadigheid gepleegd. De politie der residentie heeft daaraan echter spoedig een einde gemaakt, zoodat de grutters zelfs met den verkoop zijn kunnen voortgaan. Het is te hopen, dat de behoeftige stand overtuigd zal zijn, dat buitensporigheden de maatregelen slechts zouden kunnen belemmeren, welke genomen zullen worden ter leniging van zijn lot, hetwelk ieder menschenvriend ter harte gaat, en tot welks voorziening, zoo veel slechts mogelijk, in den aanstaanden winter, de stedelijke armenbesturen zorgvuldig overwegen, welke middelen dienen te worden aangewend.

» Met leedwezen moet men melden, dat ook gisteren avond eenige wanordelijkheden tegen sommige grutters zijn gepleegd. Spoedig was echter de politie en eene militaire wacht weder bij de hand. Een paar personen moeten, naar men verzekert, gearresteerd zijn. Heden zijn de winkels der grutters weder geopend."

Het *Dagblad van 's Gravenhage* geeft heden van het voorgevallene het volgend verslag:

» Met het meeste leedwezen hebben de welgezinde ingezetenen de ongeregeldheden opgemerkt, welke in de laatste dagen in de residentie hier en daar hebben plaats gehad. Sedert Zaturdag avond zijn er namelijk geweldenarijen ten aanzien van sommige grutters gepleegd, ter zake of onder voorwendsel der verhooging van den prijs der levensmiddelen. Aanvankelijk, althans tot Zondag avond, is het der politie, bijgestaan door eene militaire magt, gelukt de orde te herstellen, en hebben er eenige arrestatien plaats gehad. Gisteren (Maandag) echter werd de volksmenigte, ofschoon grootendeels uit nieuwsgierigen zamengesteld, vooral in de tweede Wagenstraat, aanzienlijker, en zag men mede elders vele zamenscholingen. Een en ander heeft ten gevolge gehad, dat de stedelijke regering eene publicatie heeft uitgevaardigd. Tegen den avond zag men dan ook, ter adsistentie der infanterie, onderscheidene piketten cavalerie aanrukken, waardoor het spoedig gelukte, de toegevloeide menigte uiteen te doen gaan. Nadat allereerst de tweede Wagenstraat door het volk was ontruimd, is deze straat door de militaire magt afgezet. De verdere punten, waar het volk in te grooten getale bijeen was, zijn mede later opgeruimd, en in den laten avond was de orde volkomen hersteld."

». Ook te Haarlem heeft men gisteren eenige wanordelijkheden te betreuren gehad. Des namiddags is een hoop baldadige knapen te zamengeschoold, en met het vallen van den avond heeft dezelve, de straten doorloopende, in eenige grutterswinkels de glazen ingeslagen. Onverwijld is eene toereikende militaire magt tot ondersteuning der politie op de been gekomen, waardoor de winkels voldoende beschermd en verdere ongeregeldheden dadelijk verhinderd zijn.

» Te Delft hebben er gisteren avond mede ongeregeldheden plaats gehad.

» Niet onbelangrijk, in de tegenwoordige omstandigheden, is de mededeeling der volgende waarschuwing van het stedelijk bestuur te Dordrecht:

»» Burgemeester en Wethouders der stad Dordrecht, kennis bekomen hebbende van het te dezer stede verspreide gerucht, dat eenige in eetwaren van algemeene en dagelijksche behoefte handeldrijvende lieden, wanneer zoodanige eetwaren van elders alhier worden aangebragt, niet alleen zouden zamenspannen, om de aangebragte en voor het algemeen ter verkoop bestemde waren, dadelijk op te koopen, maar zelfs aan de aanvoerders en verkoopers van die waren meer zouden bieden dan door de verkoopers zelve gevorderd wordt; met het bepaalde doel, om daardoor sommige eetwaren op zekeren prijs te houden, of wel tot hooger prijs te doen klimmen, dan waarop de natuurlijke en vrije trek van den handel dezelve waren brengen zou; terwijl sommige alhier ter stede gevestigde en in de boven aangeduide eetwaren handeldrijvende lieden, als verkoopers van die waren, de soort derzelve door vermenging en bijvoeging van vreemde bestanddeelen, zonder waarde en zonder eenige voedende kracht zouden vervalschen, om zich daardoor op eene bedriegelijke wijs, soms ten koste der behoeftigen, te verrijken.

»» Ofschoon, na onderzoek, dus ver niet is gebleken van de daadzaken, door het voormelde gerucht aangeduid, acht men het doelmatig, ter voorkoming van soortgelijke schandelijke en voor het algemeen schadelijke misdrijven, ieder die het zou kunnen aangaan, te herinneren aan de bepalingen van de artikelen 419 en 423 van het wetboek van strafregt, waarbij respectivelijk worden vastgesteld:

»» Tegen hen, die op eene ongeoorloofde wijs den prijs der koopwaren pogen te doen rijzen, » eene gevangenisstraf van eene maand »tot een jaar en eene boete van twee honderd vijftig tot vijfduizend »gulden » en

»» Tegen de bedriegelijke vervalschers der koopwaren, » eene »gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar en eene boete »van minstens vijf en twintig gulden.»

»» En wordt de heer commissaris van politie uitgenoodigd, en de agenten van politie gelast, op het plegen der door het gerucht aangetijgde misdrijven, met de uiterste zorg en bij voortduring te letten en te waken; zullende jegens de overtreders overeenkomstig het voorschrift der wet worden gehandeld.""

Te Haarlem is van wege burgemeesters en wethouders eene publicatie openbaar gemaakt, waarbij strafbepalingen worden vastgesteld tegen het misbruik, door sommige broodbakkers gepleegd, om het meel, waarvan het grof tarwebrood gebakken wordt, met een gedeelte bloem van *roggemeel* te vermengen.

— Het algemeen armbestuur te 's Hertogenbosch heeft, in het bijzijn van eene gemengde commissie, bestaan hebbende uit dat bestuur en geneeskundigen, proeven genomen, om de aardappelen door ander voedzaam eten te vervangen, en het is bij die proeven gebleken, dat rijst, doch vooral gort met savoijekool, wortelen en andere groenten afzonderlijk gekookt en gestoofd en daarna gemengd, een even smakelijk als goed maal oplevert. Het bestuur is dan ook voornemens, in den aanstaanden winter voor de gestichten en armen onder deszelfs administratie, de aardappelen door die levensmiddelen te doen vervangen.

— Men is te Wageningen en ook op andere plaatsen druk bezig met het poten van aardappelen, die op eene diepte van elf oude duimen worden in den grond gelegd en in het laatst van Februarij of in het begin van Maart 1846, tot rijpheid zijn en dan het dubbel gewas opleveren zou.

— Door de commissie van landbouw in Rijn-Pruissen is eene belooning van 20 friedrichs d'or uitgeloofd voor dengene, die een beproefd middel aan de hand geeft, om bij het bewaren van gezonde en aangestokene aardappelen, de aansteking, alsmede de verdere verspreiding der ziekte te beletten.

— In de *Keulsche Courant* komt eene bekendmaking voor, bij welke iemand verzekert, dat de thans heerschende aardappelziekte voor genezing vatbaar is. Hij beweert meer dan honderd aangestoken aardappelen hersteld te hebben, en heeft eenige van dezelve aan het bureau van genoemd blad ter bezigtiging gesteld. Zijn middel is: drooge, warme lucht en droog zand. Bij 16° R. verdwijnt het bederf, als de aardappelen in droog zand gelegd worden, binnen de 4—10 dagen, naar mate zij meer of minder aangestoken zijn.

— De molen *de Hond*, bemalen door *J. van Groningen*, op de Schans bij de Muiderpoort, te Amsterdam, die den 10 Augustus 1843, door het inslaan van den bliksem, afgebrand, en kortelings herbouwd was, is eergisteren middag op nieuw eene prooi der vlammen geworden. Omstreeks 3½ ure bemerkten de knechts, door het stooten van het werk, dat er iets buitengewoons moest plaats hebben en begaven zich terstond in den kap, waar alreeds, door het heetloopen van de as, de vlam uit het rietendak sloeg, en alle blussching onmogelijk maakte. Binnen een uur tijds was de molen tot op de steenen wanden afgebrand, en daarbij 90 zakken meel. Acht brandspuiten zijn in werking geweest, waardoor de twee woonhuizen, die veel te lijden hadden door den zuidelijken wind, zijn behouden.

— Den 20sten is uit Texel gezeild Zr. Ms. kotter *de Vlinder*, stuurman *de Konink*, naar Vlissingen, en den volgenden dag Zr. Ms. stoomboot *Vesuvius*, luitenant *van Hoogenhouck Tulleken*, naar Batavia.

— De Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen hield eergisteren te Rotterdam, in het hôtel *des Pays-Bas*, hare jaarlijke algemeene vergadering. Na de opening daarvan, hield de heer mr. *A. Veder*, als algemeen voorzitter eene belangrijke redevoering, over *Timon* van Athene, en de letterkundige opvoering van diens karakter, hoofdzakelijk bij *Lucianus* en *Shakespeare*. Daarna las de algemeene secretaris, mr. *W. S. van Reesema*, het verslag van de voornaamste handelingen en voorvallen sedert de laatst gehouden algemeene vergadering, benevens eene opgave van den tegenwoordigen staat der Maatschappij, waarbij drie harer in dit jaar afgestorven uitstekende leden, namelijk de heeren: *H.* baron *Collot d'Escury*, mr. *S. Iperuszoon Wiselius* en mr. *J. Kinker*, waardiglijk herdacht werden. Daarna ging men tot de keuze van stoffen voor de uit te schrijven prijsvragen voor het volgende jaar over, uit drietallen door de bestuurders voorgesteld. In het vak van wijsbegeerte werd de vraag gekozen: *Welke is de betrekking van de wijsgeerige stelsels der 19. eeuw tot het Christendom, en welke beginsels zouden moeten worden vastgesteld, om Wijsbegeerte en Christendom in overeenstemming te brengen?* In dat der taalkunde: *Een oordeelkundig woordenboek voor eene zuivere Nederduitsche taal*

van het regt. Voor eene proeve van poëzij: *Een drama in berijmde en rijmlooze verzen.* Voorts herinnerde de voorzitter aan de in den jare 1844 uitgeschrevene prijsstoffen, waarop de antwoorden vóór of uiterlijk op den eersten Januarij 1846 moeten ingezonden worden.

— Men meldt uit Overasselt van 18 September:

» Gisteren namiddag, circa 3 ure, brandde het huis van de erven *Jan Willems*, onder Overrasselt, geheel af, met al de oogst van hooi, rogge, enz., voor den winter ingezameld, — levensmiddelen voor twee huishoudingen en 10 kinderen; — 4 varkens, voor iedere huishouding twee, zijn mede, met bijna al de meubelen, de prooi der vlammen geworden, zoodat niets behouden is, dan de kleederen aan het lijf, omdat vele der huisgenooten afwezig waren. De beide huishoudingen (van welke de eene buiten dit ongeval zeer arm was) zijn, vooral voor den barren winter, in diepe armoede gedompeld.

» De brand wordt gezegd aangekomen te zijn, door een kind, dat de voordeur had opengelaten, waardoor de hevige wind het vuur van den haard aan andere brandbare stoffen had medegedeeld, en in een oogenblik alles in lichtelaaije vlam stond. De brandspuit, hoewel ongeveer 10 minuten van den brand verwijderd, was dadelijk dáár en in werking, maar door gebrek aan water, hetwelk men uit vier putten en van verren afstand moest bijbrengen, heeft dezelve weinig meer effect kunnen doen, dan het grof hout voor het geheel verbranden, en de belendende huizen te bevrijden. Niets was voor brandschade verrassureerd."

— Uit Middelburg schrijft men van den 22sten dezer:

» Wij vernemen, dat laatstl. zaturdag alhier zijn aangekomen de heeren jhr. *P. Petit*, burgemeester, *J. L. le Clercq*, president der arrondissements-regtbank en lid van den stedelijken raad, jhr. *Simon de Vlodrop* en *Philippe Claus*, president der kamer van koophandel, allen van de stad Roermonde, benevens eene deputatie uit de stedelijke regeringen van Weert en Eindhoven; zoo het schijnt staat deze komst in verband met den aan te leggen spoorweg van Zeeland door Noord-Braband en het hertogdom Limburg; altans wij kunnen als zeker melden, dat deze commissie eene langdurige zamenkomst heeft gehad met de belanghebbenden, aan welke de exploitatie van dien weg zal worden toevertrouwd."

— Te 's Bosch heeft den 22sten dezer in de groote zaal van de societeit *Casino*, de plegtige uitdeeling plaats gehad van de eereprijzen aan de bekroonde leerlingen der Koninklijke School voor Nuttige en Beeldende Kunsten aldaar, in tegenwoordigheid van Gedeputeerde Staten, de regering der stad, benevens vele andere aanzienlijken. De plegtigheid werd door den president van het bestuur der school, den heer Burgemeester Mr. *A. G. Verheijen*, met een doeltreffende redevoering geopend.

— De stad Amsterdam heeft weder het verlies van een harer kunstenaars te betreuren, namelijk dat van den heer *R. Engelman*, vroeger eerste acteur en later hoofddirecteur van den schouwburg.

— Eergisteren heeft te Utrecht de inhuldiging van het nieuwe ingerigte scheikundige laboratorium plaats gehad in tegenwoordigheid van de heeren curatoren der hoogeschool, van den gouverneur en de gedeputeerde staten der provincie, van het stedelijk bestuur, verscheidene hoogleeraren, vele aanzienlijken en eene talrijke schaar studenten. De hoogleeraar *Mulder* opende hetzelve met eene rede *over de stoffelijke wereld, een middel tot hoogere ontwikkeling.* Daarna had eene algemeene bezigtiging van het gebouw plaats, hetwelk drie groote zalen, twee kleinere vertrekken en nog vier kamertjes bevat.

— Uit Gorinchem schrijft men: »Met genoegen [illegible] dat binnen onze stad, in het lokaal *Concordia*, eene Handboogschutterij is opgerigt, onder de Zinspreuk: *Eendragt maakt Magt*, welke, hoe kort ook gevestigd, reeds een aanzienlijk getal leden telt."

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 22. September.

TARWE en ROGGE met weinig handel: 126 ℔ o. Vriesche TARWE *f* 290; 122 ℔ j. Zeeuws. *f* 280; 121 ℔ ger. dito *f* 265; 127 ℔ o. Kleefs. *f* 308.

ROGGE: 117 ℔ o. gedr. *f* 235; 120 ℔ Pruiss. *f* 252.

GARST, lager afgegeven met goeden handel: 113 ℔ Deens. *f* 175 in Entr.; 113, 114 ℔ dito *f* 185, 186.

HAVER, *f* 5 hooger; 90 ℔ fijne *f* 145; 89 ℔ dikke *f* 130; 72 ℔ Voer *f* 110.

BOEKWEIT zeer ruim aangevoerd en weinig kooplust daarvoor bestaande, was de stemming zeer slap, alleen aan hoogbenoodigden verkocht bij gerijven 120 ℔ n. Amersf. *f* 300, bijsoorten in verhouding lager aangeboden.

KOOLZAAD: Norder 63 P. vl.; op 9 Vat dadelijk, Sept., Oct. en Nov. 71 P. vl.; April 68 P. vl.; Sept. 1846 63 P. vl.

LIJNZAAD, in een doen; 108, 109 ℔ Arch. *f* 270.

RAAPOLIE dadelijk en op levering flaauwer; per 6/w. *f* 41 1/4; Vlieg. *f* 40 1/4 à 40; Oct. *f* 40 1/4 à 40 à 1/4; Nov. *f* 40 3/4 à 1/2 à 3/4; Dec. *f* 41 à 40 3/4 à 41; Mei *f* 39 1/4 à 39 à 1/4.

LIJNOLIE, per 6/w. *f* 30; Vlieg. *f* 29. — HENNIPOLIE, per 6/w. *f* 33 1/2; Vlieg. *f* 32 1/2.

RAAPKOEKEN *f* 80 à 85. LIJNKOEKEN *f* 9 à 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 23. SEPTEMBER 1845.

Het Nederl. Mudde Tarwe	*f* 10,47.
Het dito dito Rogge	» 8,11.
Het dito dito Boekweit	» 7,94.
Een grof Tarwe brood, van een pond Nederl.	» 0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» 0,26 1/2.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,36.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,17.
Een dito pond Boter	» 0,62.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 5,00.
Het 1000 Eiken Telhout	» 3,10.
Het 1000 Doof Hout	» 2,15.
De kar Spaanders	» 3,05.
De » Struiken	» 3,10.
De 100 Mutsaard	» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *September*) was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 61 7/16; 3 pCt. 74 1/2; 4 pCt. 98; Amort.-Syndik. 4 1/2 pCt. 99 5/8; 3 1/2 pCt. 91; Handelm. 163 1/4 à 162 1/2; Aand. Rijn Spoorweg 113; Belgie 4 1/2 pCt. 96 1/4; Spanje 22 1/2; dito Onbep. St. 21 1/4; 3 pCt. 39 1/8; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 31 7/16; Coupons Ardoins 28 7/8; Fr. Uitgest. 7 1/4; Portugez. 3 pCt. te Lond. 61; 5 pCt. Binnenl. 68; Rusland 107 1/2; Certif. 1828—29 106 3/4; 4 pCt. bij *Hope* 93 1/4; dito bij *Stiegl.* 91 1/2; Certif. van Assign. 6 pCt. 73 7/8; Polen Aand. 500 fl. 152 1/2; Amerika Bankact. 5 15/16.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.